

ma est Voluntas benefaciendi, i. e. desiderium sibi & aliis procurandi bona, quæ animæ, corporis, aut si licet, fortunarum incolumitatem prouehere possunt. Secunda est prudentia, i. e. rectus & perspicax intellectus iudicandi, quibus hominibus aut quomodo benefacere, hoc est, bona illa procurare conueniat. Tertia est placidus voluptatis sensus aut letitia, ex voluntate benefaciendi & prudentia circumspicte adhibita, ad mentes eruditionis veræ capaces, resultans.

MEDITATIO II.

Quid sit pretium & quotuplex.

§. XI.

Quid Eruditus, quid pretium, quid premium eruditionis sit, declaratur.

Eruditum iam considero tanquam *hominem scientia pollentem, qui animæ suæ potentias dirigere nouit ad acquirendas, possidendas, & augendas in mente sua perfectiones diuinas.* Talis vero citra dubium comparabit status sui præteriti, præsentis & forte futuri perfectiones, cum sua præsentis conditione, aliorumque animi habitu, qui vel nullis vel æqualibus vel maioribus illustrantur virtutibus aut perfectionibus, vt intelligat, quantum in melius profecerit mens sua, perpendens imprimis characteres eruditionis §. 10. positos. Hanc vero æstimationem *pretium* appellabo, illudque in genere definiam, *quod sit iustæ rei æstimatio, quantum quæque res habeat perfectionum, quæ aliquando vsui esse possint.* Quoniam autem notatio hæc ad *materialia, rationalia & pure spiritualia* generatim applicari potest, igitur in specie *Eruditionis pretium* voco, quod sit *iusta*

Ita aestimatio aut valor perfectionum, quas aliquis sibi acquisiuit, per legitimam mentis suae dispositionem, ut eas a DEO reciperet.

§. XII.

Quale vero aut *quotuplex* pretium statuendum erit? Secundum perfectionum §. 8. & 9. explicatarum diuersitatem erit illud equidem varium, sed *triplex* potissimum. Perfectioni *pure spirituali* & diuinis simillimae statuatur pretium pure spirituale, cuius insigne erit *tranquillitas animi* (a) & *libertas conscientiae*. (b) Perfectionibus *rationalibus*, quales sunt scientiae naturales, statuatur pretium rationale, cuius insigne erit, *honor, reuerentia & existimatio*. Perfectioni *materiali* statuatur pretium materiale, cuius signum erit *nummus*, qui omnis aestimationis materialis potestatem continet. Coeterum notari cupimus, nos *pretii* nomine precise intelligere valorem aut aestimationem, quam *animo apud nos de re quadam concipimus*, non vero *signum*, quo aestimatio nostra palam fit, utpote quod interdum abesse potest. *Quantum* autem pretium statui debeat unicuique, elucescet, ubi meditatione sequenti mensuram inuenerimus.

Quotuplex sit pretium, edisseritur.

(a) Ioh. XIV, 27. XVI, 22. (b) II. Cor. III, 17. Gal. V, 13. coll. Rom. XIV, 14. 22. 23.

§. XIII.

Sed quis citra errorem iustam istam perfectionum aestimationem, quod pretium diximus, definire poterit, cum ad illud scire necessum sit, quantum quisque perfectionum receperit? Sciet illud atque definiet rectissime Auctor & Dator perfectionum *Deus*, quem fugere

Quis pretium definire possit, proponitur

non potest quanti dederit. Sciet illud etiam *animis recipiens sensu* interno, modo rebus suis inuigilauerit, neque sibi aduletur, certe *actiones* suæ & *motus* ad eas huius testes erunt. Sed quis tertius præter datorem Deum & accipientem hominem illud noscet? Res opido difficilis, nec tamen extra vires. Sciet illud aut colliget de altero, qui *eodem tramite perfectiones pares aut maiores* reuera, non opinione tantum, iam sibi acquisiuit. Inferior autem aut rerum ignarus, hac in re silentio, iudicandi abstinentia, & imperitiæ confessione, modestiæ laudem feret.

MEDITATIO III.

Quid & qualis sit mensura pretii eruditionis.

§. XIV.

Quid mensura eruditionis notet, explicatur.

QVod in Architectonicis *regula*, in emptionibus venditionibus *mensura* appellatur, hoc ego in genere definitio *per legem aut normam*, ad quam rei valor aut quantitas exigi debet. Sed speciatim scire optabam quid *Eruditionis mensura* significet, quæ tanquam res immaterialis, mensura visibili expediri non poterat. Cognoueram *Eruditionem* esse scientiam recipiendi perfectiones, &c. (vid. §. 7.) *Pretium* vero *eruditionis* statui iustam perfectionum æstimationem, mente conceptam, & signo quodam declaratam, (vid. §. 11. & 12.) ex quo collegi deinceps: quod *mensura eruditionis* nihil aliud notet, quam *modum cognoscendi*, quantum quisque habeat perfectionum diuinis simillarum similiorum, aut saltem similium, ut secundum istarum excellen-